

ssenyeyes

M. VILLALONGA; M. CASACUBERTA; A. PERERA ROURA (eds.)
La construcció literària del territori Costa Brava i Empordà
 Girona: Institut de Llengua i Cultura Catalanes, UdG / Documenta Universitària, 2018.

Com a resultat del primer congrés internacional sobre literatura i territori, celebrat a Girona l'octubre de 2015, i de la tasca realitzada en dos projectes finançats, es publica ara aquest volum sobre el paper de la literatura en la construcció discursiva del paisatge. És un ric conjunt de treballs centrats en l'Empordà i la Costa Brava com a emblemes de concepcions ideològiques i estètiques molt variades.

En un primer bloc sobre aspectes generals i teòrics destaquen les reflexions del geògraf Bertrand Lévy i del comparatista Bertrand Westphal sobre cartografia i literatura i sobre els límits entre literatura i realitat, respectivament. La professora de literatura catalana contemporània Margarida Casacuberta hi planteja els orígens de la imatge del paisatge català en la literatura i en especial el dels mites de la Muntanya i de l'Empordà. Completa el panorama l'aportació del filòsof Lluís Muntada sobre ficció i espai. La resta del volum el formen estudis de cas de naturalesa i temàtica diverses. En la segona secció, d'aportacions relatives a espais fronterers i exili, es tracta sobre la *Guia sentimental de Perpinyà* de Joan-Daniel Bezsonoff, sobre visions literàries contemporànies (Vicenç Pagès i Renaud Rébardy) de l'espai entre la Jonquera i el Pertús, i sobre l'exili en *Encara no sé com sóc* de Montserrat Vayreda. En el bloc següent, sobre la descoberta de la Costa Brava, s'aborda el paper de Ferran Agulló o Josep M. de Sagarra en la mitificació d'aquesta, així com l'obra de John Langdon-Davies i Nancy Johnstone.

Un darrer apartat sobre les transformacions del paisatge aplega contribucions sobre la representació literària de la Costa Brava per part de Joan Brossa, la visió del mateix espai oferta pel cinema, el mite de l'Empordà en dues obres dels narradors actuals Vicenç Pagès i Adrià Pujol, i la Costa Brava en la narrativa de l'anglès James Graham Ballard. Es comprova com l'exploració dels vincles discursius entre literatura i paisatge constitueix un àmbit d'estudi d'interès creixent.

JOSEP SANTESMASES I OLLÉ. Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana

M. MUNMANY
La gestió del patrimoni literari. Conceptualització i anàlisi comparativa dels models català i anglès
 Tarragona: Publicacions URV, 2017. 230 p. Col·lecció Patrimoni Literari Català, 1.

Aquesta monografia, síntesi de la tesi de l'autora (*Gestió del patrimoni literari català femení. Conceptualització i proposta d'anàlisi*, 2016), inaugura col·lecció i resulta una aportació acadèmica primerenca i un intent de sistematització d'un àmbit emergent com és el dels vincles entre producció literària, patrimoni i turisme (anomenat, polisèmicament, «patrimoni literari»), en què el 2013 Francesca R. Ucella ja va fer una contribució amb el seu *Manual de patrimoni literari. Espacios, casas-museo y rutas* (TREA). El treball se situa entre l'assumpció d'aportacions teòriques i la realitat concreta de la gestió i la difusió del patrimoni literari, no sense tractar succintament els precedents històrics del fenomen (excursionisme, creació dels primers museus...). La part central constitueix una anàlisi de dos casos tan diversos en trajectòria i possibilitats com són l'anglès i el català, amb exemples concrets seleccionats entre els més representatius.

A partir de l'experiència acumulada per l'autora en el sector i de la recerca duta a terme, dissenya una proposta d'avaluació i millora d'experiències de patrimonialització, que pot ser útil als responsables d'institucions o iniciatives literàries. La part final inclou entrevistes a diverses persones implicades en el camp esmentat.

Es tracta, doncs, d'una eina rellevant per endinsar-se en la discussió de les bases teòriques del camp –relativament recent entre nosaltres, encara que amb precedents en altres indrets i aquí mateix–, les plasmacions concretes del qual han contribuït al llarg del temps a fonamentar les visions o l'imaginari sobre molts espais territorials, ciutats, etc. del nostre àmbit cultural.

Igualment pot ajudar a la creació o enriquiment d'experiències vinculades a la literatura sobre el terreny i, sens dubte, permet fer-se una idea de la trajectòria recorreguda i de la progressió actual d'aquest camp en què cada cop més acadèmics, professionals i no pocs voluntaris fan aportacions significatives.

NARCÍS FIGUERAS CAPDEVILA. UOC. Centre d'Estudis Selvatans